

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1286/2019
11.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Јован Мићић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је привремени заступник Ђурђа Нешковић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр 5848/18 од 05.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 11.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж бр 5848/18 од 05.09.2018. године тако што се жалба туженог одбија и потврђује пресуда Вишег суда у Београду П бр 1913/16 од 16.05.2017. године и допунско решење о трошковима поступка П 1913/16 од 28.06.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка плати износ од 327.600,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П бр 1913/16 од 16.05.2017. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да јој исплати износ од 141.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по Закону о затезној камати почев од 02.06.2009. године па до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 664.900,00 динара.

Допунским решењем тога суда П бр 1913/16 од 28.06.2017. године обавезан је тужени да тужиљи на износ трошкова поступка од 664.900,00 динара исплати законску затезну камату почев од 16.05.2017. године као дана доношења пресуде, па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж бр 5848/18 од 05.09.2018. године преиначио пресуду Вишег суда у Београду П бр 1913/16 од 16.05.2017. године и допунско решење тога суда истог броја од 28.06.2017. године тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој на име дуга исплати износ од 141.500,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате са каматом по Закону о затезној камати почев од 02.06.2009. године па до исплате и да јој накнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом.

Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка. Тужила је обавезана да туженом на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 87.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се пази по службеној дужности, нити постоје друге битне повреде одредаба парничног поступка из ове законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је као купац са привредним друштвом „KOMING COMPANY“ доо из Београда, као продавцем, чији је законски заступник и власник био тужени закључила Уговор о купопродаји стана у изградњи у улици ... број ..., површине и карактеристика ближе наведених у првостепеној пресуди, који је оверен пред Другим општинским судом у Београду Ов бр. дана 31.10.2007. године, с тим да је изградња истог стана требала почети децембра 2007. године. Како тужени у договореном року није изградио стан тужили, уговорне стране су 25.11.2008. године закључиле Анекс број I наведеног уговора (оверен пред Трећим општинским судом у Београду Ов бр .../...) којим је померен рок предаје стана и регулисано средство обезбеђења. Тако се чланом 10. истог Анекса тужени као продавац обавезао да тужили на име средства обезбеђења преда три бланко потписане менице. Тужени је у својству законског заступника продавца 06.03.2009. године потписао заложну изјаву оверену пред Трећим општинским судом у Београду под Ов бр .../... којом се сагласио као законски заступник тог привредног друштва да ради обезбеђења потраживања тужиле према том правном лицу за исплаћену купопродајну цену од 141.500 евра изврши упис заложног права хипотеке на 12/100 иделаних делова станова број ...-... у ...зграде број .. у улици ... у ..., на кат. парц. .../... уписаној у ЛН бр ... КО Истом изјавом тужени је овластио овде тужилу, да уколико продавац или он лично јој не врате дуг до 01.06.2009. године, (стан који је био предмет купопродаје до дана давања заложне изјаве није био изграђен), да тужила може наплатити потраживање из цене добијене продајом иделаних делова предметне непокретности у складу са вансудским поступком продаје предвиђени Законом о хипотеци. Предметни стан није изграђен нити је предат у посед тужили као купцу, а над продавцем је отворен поступак стечаја.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог да тужили плати износ од 141.500 евра у динарској противвредности, закључујући да заложна изјава коју је тужени као законски заступник привредног друштва са којим је тужила закључила уговор о продаји, потписао и оверио код суда, садржи елементе уговора о приступању дугу из члана 451. Закона о облигационим односима (ЗОО). Према оцени првостепеног суда из текста заложне изјаве недвосмислено произилази да је тужени лично преузео обавезу да уместо правног лица, као продавца стана у изградњи, односно уз њега, измири дуг и испуни његово дуговање према тужили, као повериоцу.

Супротно таквом закључивању, другостепени суд је нашао да је наведени дуг проистекао из уговора о купопродаји непокретности у изградњи, коју је тужилца купила од главног дужника и платила му купопродајну цену у траженом износу, али дужник као продавац није испунио уговорну обавезу која је била везана за одређени рок чиме је уговор раскинут. Тужени је дао заложну изјаву коју је потписао у својству законског заступника правног лица у којој је тужилца дао овлашћење да уколико правно лице или он у договореном року не врати износ који је тужилца платила на име купопродајне цене наведеном правном лицу, може да прода хипотековану непокретност. Наведена изјава као средство обезбеђења нема елементе који би је трансформисали у уговор о приступању дугу у складу са чланом 451. ЗОО чиме између тужилца и туженог није настао материјалноправни однос, па је услед недостатка пасивне легитимације на страни туженог одбио захтев тужилца.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

Чланом 1004. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да се од јемца може захтевати испуњење обавезе тек након што је главни дужник не испуни у року одређеном у писменом позиву (супсидијарно јемство). Поверилац може тражити испуњење од јемца иако није пре тога позвао главног дужника на испуњење обавезе, ако је очигледно да се из средстава главног дужника не може остварити њено испуњење или ако је главни дужник пао под стечај (став 2.). Ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство)(став 3.).

Наиме, тужени је у својству законског заступника продавца, дана 06.03.2009. године дао заложну изјаву, којом се сагласио као законски заступник наведеног привредног друштва да ради обезбеђења потраживања тужилца према том правном лицу за исплаћену купопродајну цену од 141.500 евра изврши упис заложног права хипотеке на 12/100 идеалних делова станова ...-... у приземљу зграде број ... у улици ... у Истом судски овереном изјавом у њеном другом делу, тужени је дао изјаву о јемству сачињену у писменој форми у складу са члановима 997. и 998. ЗОО. Према садржини дате изјаве и овлашћења („или он лично“) тужени је преузео обавезу као јемац платац у складу са чланом 1004. став 3. у вези става 2. ЗОО да одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу. У конкретном случају, ова изјава се по својој садржини односно суштини и чињеници да је главни дужник пао под стечај, мора третирали као уговор о јемству, те је самим тим тужени у обавези да тужилца као јемац платац исплати тужбом тражени износ дуга.

Правилно је одлучено о трошковима поступка у смислу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, јер је поменути решењем (допунско) одлучено у погледу захтева за камату.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

С обзиром на успех тужиље у ревизијском поступку, одлуку о трошковима ревизијског поступка Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1., 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, тако што су тужиљи досуђени трошкови за састав ревизије од 75.000,00 динара и за таксу на ревизију и на ревизијску одлуку у траженом износу од укупно 252.600,00 динара, односно укупно 327.600,00 динара. Трошкови су одмерени у складу са успехом у спору и важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић